

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

દેવેન્દ્ર સિંઘ

વિરુદ્ધ

હરિયાણા રાજ્ય

નવેમ્બર ૨૯, ૨૦૦૬

[એસ. બી. સિન્હા અને માર્કેડેય કાટજુ, જે. જે.]

૯૬ સિંહિતા, ૧૮૬૦:

. કલમ ૩૦૬ અને ૪૮૮-એ-પરિણીત સ્ત્રી દાઝી જવાને કારણે મૃત્યુ પામી હતી-તેઓને બચાવતી વખતે તેનો પુત્ર અને સસરા પણ દાઝી ગયા હતા, - આત્મહત્યાનું કારણ તેના પતિ દ્વારા કાંઈક બાંધકામ કરવા માટે નાણાંની માંગ હોવાનો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો-ઉચ્ચ અદાલતે જણાવ્યું કે કથિત માંગ સખત રીતે દહેજની વ્યાખ્યામાં આવતી નથી પરંતુ પતિને દોષિત ઠરાવે છે- કારણ કે, પતિ દ્વારા કરવામાં આવેલી માંગમાં પત્ની દ્વારા આત્મહત્યા કરવા

માટે કોઈ સીધો સંબંધ અથવા તાત્કાલિક કારણ ન હતું, તે આવી આત્મહત્યા કરવા માટે ઉશ્કેરવા સમાન નહીં હોય—પતિ શંકાના લાભ માટે હકદાર છે. નિર્દોષ જાહેર કરાયો હતો.

એક પરિણીત સ્ત્રી તેના લગ્નના સાત વર્ષની અંદર સળગી જવાને કારણે મૃત્યુ પામી હતી.આ ઘટનામાં તેના બે વર્ષના પુત્રને પણ ઇજાઓ થઈ હતી, તેમજ તેના સસરાને પણ જે તેને અને બાળકને બચાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો.બાદમાં બંનેનું મોત થયું હતું.તેના પતિ અને દિયર સામે કેટલાક બાંધકામ કરવા માટે નાણાંની માંગ ધરાવતા કેટલાક પત્રોના આધારે કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી, જે પીડિતાને શરમજનક હોવાનું અને આત્મહત્યા કરવાનું કારણ હોવાનું કહેવાય છે. ટ્રાયલ કોર્ટે દિયરને નિર્દોષ જાહેર કર્યો હતો પરંતુ પતિને દોષી ઠેરવ્યો હતો.ઉચ્ચ અદાલતે દોષિત ઠેરવવા અને સજાને સમર્થન આપ્યું હતું.

પતિની અપીલને મંજૂરી આપતા, કોર્ટે

ઠરાવેલ ૧.૧.હાઈકોર્ટ યોગ્ય નથી.પતિ દ્વારા કરવામાં આવેલી કથિત માંગમાં તેની પત્ની દ્વારા આત્મહત્યા કરવા માટે કોઈ સીધું જોડાણ અથવા તાત્કાલિક કારણ ન હોવાથી, તે આવી આત્મહત્યા કરવા માટે ઉશ્કેરણી સમાન નહીં હોય.પતિ દ્વારા કરવામાં આવેલી માંગ દહેજ તરીકે ગણાતી નથી તેના આધારે

ઉચ્ચ અદાલતે કાર્યવાહી કરી છે તે હકીકત જ કાર્યવાહીના કેસને નકારી કાઢે છે.

(૮૪૨-ઇ-એફ)

૧.૨.ફરિયાદી પક્ષે તેનો કેસ વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કરવો જોઈતો હતો.બારમાં સ્વીકારવામાં આવે છે કે જ્યારે ઘટના બની , ત્યારે અપીલકર્તા તેના ઘરમા હતો નહી

તેના ભાઈ સાથે મળીને તેની સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી.ટ્રાયલ જજે તેના ભાઈને નિર્દોષ જાહેર કર્યો હતો.આ હકીકત હાઈકોર્ટ દ્વારા પણ ધ્યાનમાં લેવી જોઈતી હતી.કેસની હકીકતો અને સંજોગો પર, તે એક યોગ્ય કેસ છે જ્યાં અપીલકર્તા શંકાનો લાભ મેળવવા માટે હકદાર છે.તદનુસાર, હાઈકોર્ટનો વિવાદિત ચુકાદો અને ચુકાદો.અને ટ્રાયલ કોર્ટના આદેશને રદ કરવામાં આવે છે.

(૮૪૨-**G-H**; ૮૪૩-**A-B**)

ક્રિમિનલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન:ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૨૭૭/૨૦૦૦.

ચંદીગઢ ખાતે પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટના ચુકાદા અને આદેશમાંથી-૬-૧૯૯૯. એ. નંબર ૬૦૪-એસબી/એલ ૯૮૭.

અપીલકર્તા માટે સંજય શરાવત.

પ્રતિવાદી માટે મંજુત સિંહ, હરિકેશ સિંહ અને ટી. વી. જ્યોર્જ.

કોર્ટનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

એસ. બી. સિંહા, જે. અમારી સમક્ષ અપીલકર્તા મૃતકના પતિ સુમિત્રાના પતિ છે.તેમના લગ્ન ૭-૨-૧૯૮૪ પર થયા હતા.૧૯૮૫માં તેમને એક બાળકનો જન્મ થયો .આ ઘટના ૧૧-૩-૧૯૮૭ પર લગભગ ૧૧.૦૦ વાગ્યે બની હતી. નિર્વિવાદપણે, તે ઘટનામાં અપીલકર્તાનું બે વર્ષનું બાળક પણ ઘાયલ થયું હતું.તે પણ વિવાદિત નથી કે અપીલકર્તાના પિતાએ જ્યારે મહિલા અને બાળકને બચાવવાનો પ્રયાસ કર્યો ત્યારે તેમને દાઝી જવાની ઈજાઓ થઈ હતી.મૃતક સુમિત્રાનું ઘટનાસ્થળે જ મોત થયું હતું, જ્યારે તેના પુત્ર અને સસરા પાછળથી મૃત્યુ પામ્યા હતા.

અપીલકર્તા દ્વારા મૃતકને કથિત રીતે દહેજ અને સતામણીની કથિત માંગને સાબિત કરવા માટે મૃતકના માતા-પિતા અને ભાઈ બંને નામના ત્રણ સાક્ષીઓની તપાસ કરવામાં આવી .સમગ્ર ફરિયાદી પક્ષનો કેસ કેટલાક પત્રો પર આધારિત છે જે મૃતક અને તેના પતિ દ્વારા વર્ષ ૧૯૮૪-૧૯૮૫ માં લખવામાં આવ્યા હોવાનું કહેવાય છે.વિદ્વત ટ્રાયલ જજ તેમજ ઉચ્ચ અદાલતે પણ દોષિત

ઠેરવવા અને સજાના તેમના સમગ્ર ચુકાદાઓને ઉપરોક્ત પત્રો અને અપીલકર્તા અને પરિવારના અન્ય સભ્યોના વર્તનના આધારે આધારિત કર્યા હતા.

હાઈકોર્ટના ચુકાદાના અવલોકન પરથી એવું લાગે છે કે અપીલકર્તાએ કેટલાક બાંધકામ કરવા માટે તેના સાસરિયાઓ પાસેથી કેટલાક નાણાંની માંગ કરી હોવાનું કહેવાય છે. ઉચ્ચ અદાલતે અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે ઉપરોક્ત માંગ દહેજની વ્યાખ્યાના કાર્યક્ષેત્રમાં આવતી નથી. પરંતુ તેમ છતાં, એવું માનવામાં આવ્યું કે આવી માંગણીઓ વૈવાહિક ઘરનું વાતાવરણ બગાડે છે; પત્ની શરમ અનુભવે છે અને આવી શરમિંદગીના પરિણામે તેણે આત્મહત્યા કરી . અપીલકર્તાના પિતાએ આખરે મૃત્યુ પામેલી મહિલા અને બાળકને બચાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો તે હકીકતના સંદર્ભમાં, ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવી હતી, પરંતુ એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે તેમને પણ પત્રોની સામગ્રીની જાણ હોવી જોઈએ. પી. યુ. અને પી. યુ./૧) અને તેના પુત્રની વર્તણૂક વિવાહિત જીવનને સંપૂર્ણપણે અપ્રિય બનાવતી હતી અને તેણે એવી કોઈ પણ વસ્તુનો આશરો લીધો ન હતો જેનાથી પરિવારમાં સમસ્યાનું સમાધાન થઈ શકતું હોત. સુપ્રીમ કોર્ટ જણાવે છે:

'તેણે કદાચ મૃતકને મૃત્યુ પામવા માટે યોગદાન આપ્યું ન હોય પણ તેણે તેને જીવતા રહેવામાં પણ મદદ કરી ન હતી. આવી સ્થિતિમાં જો તેણે શિશુ અને પુત્રવધૂને બચાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હોય, તો પણ તે અપીલકર્તાને

તેના દુષ્કૃત્યોમાંથી મુક્ત કરી શક્યો ન હતો, જે સાબિત થયા છે અને ઉપર ઉલ્લેખિત લેખિતમાં છે.પતિએ ઘરમાં સૌહાર્દ, સહકાર અને શાંતિ લાવવાની હતી, ભલે તેને તેની પત્ની સાથે દુર્વ્યવહાર કરવાને બદલે અન્ય લોકો પાસેથી થોડી આર્થિક મદદની જરૂર હોય, જેના કારણે તે એવી ગંભીર પરિસ્થિતિ તરફ દોરી ગયો કે જેમાં તેણે વિચાર્યું ન હતું કે તેનો પુત્ર ખોવાઈ શકે છે.

હાઈકોર્ટના ચુકાદાને ધ્યાનમાં લીધા પછી, અમારો અભિપ્રાય છે કે હાઈકોર્ટનો અભિગમ સાચો નથી.પતિ દ્વારા કરવામાં આવેલી કથિત માંગમાં તેની પત્ની દ્વારા આત્મહત્યા કરવા માટે કોઈ સીધું જોડાણ અથવા તાત્કાલિક કારણ ન હોવાથી, તે આવી આત્મહત્યા કરવા માટે ઉશ્કેરણી સમાન નહીં હોય.

હકીકત એ છે કે પતિ દ્વારા કરવામાં આવેલી માંગ દહેજ સમાન ન હતી તેના આધારે ઉચ્ચ અદાલતે કાર્યવાહી કરી છે, અમારા મતે, કાર્યવાહીના કેસને નકારી કાઢે છે.તે એવા નિષ્કર્ષ પર ન પહોંચવું જોઈએ કે તેનાથી મૃતકને શરમ આવી હશે જેના કારણે તેણીએ આત્મહત્યા કરી હતી.અવલોકનો અનુમાન અને અનુમાનના ક્ષેત્રમાં હતા.ફોજદારી કેસમાં, કોઈ પણ દોષિત ઠરાવો અટકળો અને અનુમાનો પર આધારિત ન હોઈ શકે.

ફરિયાદી પક્ષે તેનો કેસ વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કરવો જોઈતો હતો.બારમાં સ્વીકારવામાં આવે છે કે જ્યારે ઘટના બની ત્યારે અપીલકર્તા તેના ઘરે નહોતો.

તેના ભાઈ સાથે મળીને તેની સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવી . વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે અપીલકર્તાના ભાઈને નિર્દોષ જાહેર કર્યો હતો.આ હકીકત હાઈકોર્ટ દ્વારા પણ ધ્યાનમાં લેવી જોઈતી હતી.

ઉપરોક્ત કારણોસર, અમારો અભિપ્રાય છે કે તે એક યોગ્ય કેસ છે જ્યાં અપીલકર્તા શંકાનો લાભ મેળવવા માટે હકદાર છે.તદનુસાર, હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વિવાદિત ચુકાદા અને ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદા અને આદેશને રદ કરવામાં આવે છે અને અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે.અપીલકર્તા જામીન પર છે, તેના જામીન બોન્ડ મુક્ત થઈ જશે.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.